

ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ-СТОМАТОЛОГІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНОЇ СИСТЕМИ

Н. В. Манащук, Н. В. Чорній, А. В. Чорній

*ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”*

STATE CERTIFICATION OF GRADUATES-DENTISTS IN THE CONDITIONS OF CREDIT-TRANSFER SYSTEM

N. V. Manashchuk, N. V. Chorniy, A. V. Chorniy

I. Horbachevsky Ternopil State Medical University

У статті висвітлено досвід проведення державної атестації студентів стоматологічного факультету ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України” в умовах кредитно-трансферної системи. Акцентується увага на важливості даної складової навчального процесу для створення оптимальних умов якісної професійної підготовки фахівців та на новій методиці оцінювання результатів практично-орієнтованого державного іспиту за кредитно-трансферною системою.

The article highlights the experience of state certification of students of the Faculty of Dentistry of I. Horbachevsky Ternopil State Medical University in a credit-transfer system. Attention is focused on the importance of this part of the educational process to create optimal conditions for high quality professional training and a new method of evaluation results practically-oriented state exam for credit transfer system.

Вступ. Метою державної атестації випускників вищих навчальних закладів є встановлення відповідності рівня сформованості знань, умінь та навичок, досягнутого в результаті засвоєння освітньо-професійної програми, вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики і визначення рівня теоретичної та практичної підготовки випускника до наступної професійної діяльності. Державна атестація випускників спеціальності “Стоматологія” здійснюється відповідно до галузевих стандартів вищої медичної освіти освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” та наказів МОЗ України від 08.07.2010 р. № 542, № 543, № 544 та включає стандартизований тестовий іспит і державний комплексний практично-орієнтований іспит.

Основна частина. Стандартизований тестовий іспит – це ліцензійний інтегрований іспит “Крок 2. Стоматологія”, який проводиться відповідно до положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів “Медицина”, затвердженого наказом МОЗ України від 14.08.98 № 251 [2] і здійснюється державною екзаменаційною комісією та Центром тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напряму “Медицина” при МОЗ України.

© Н. В. Манащук, Н. В. Чорній, А. В. Чорній

Тестовий екзамен “Крок 2. Стоматологія” вимірює показники якості загальної підготовки за спеціальністю “Стоматологія” – фахові компоненти повної вищої освіти і визначає рівень професійної компетентності, необхідний для присвоєння кваліфікації фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст”.

Державний комплексний практично-орієнтований іспит на стоматологічному факультеті проводиться державною екзаменаційною комісією, персональний склад членів якої затверджується наказом ректора університету не пізніше ніж за місяць до початку її роботи. Екзаменаційна комісія оцінює відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики професійні уміння та навички, а також здатність вирішення ситуаційних задач.

Студенти випускного курсу спеціальності “Стоматологія” складають комплексні практично-орієнтовані державні іспити з таких дисциплін, як: терапевтична стоматологія, хірургічна стоматологія, ортопедична стоматологія та дитяча стоматологія.

Завданням державного іспиту є оцінювання якості вирішення випускником типових задач діяльності і демонстрації відповідних умінь та навичок в умовах, які є наближеними до реальних. Екзамен проходить безпосередньо біля крісла хворого та у

спеціально обладнаних навчальних класах і оцінює вміння кожного випускника збирати скарги та анамнез, проводити об'єктивне обстеження хворих, складати план обстеження, оцінювати результати лабораторних та інструментальних досліджень, встановлювати та обґрунтовувати попередній клінічний діагноз, визначати тактику лікування.

Практично-орієнтований іспит складається з двох частин:

– перша частина – безпосередня робота з пацієнтами на іспиті з клінічних дисциплін;

– друга частина – демонстрація основних умінь та навичок згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики з використанням фантомів, муляжів, навчально-наочних матеріалів, вирішенням ситуаційних задач.

Під час складання першої частини іспиту студент повинен обстежити пацієнта дорослого та дитячого віку у присутності екзаменаторів та членів державної екзаменаційної комісії. При цьому оцінюються вміння та навички кожного випускника проводити опитування і об'єктивне обстеження хворих, встановлювати й обґрунтовувати попередній клінічний діагноз, заповнювати амбулаторну карту стоматологічного хворого.

Друга частина державного екзамену полягає в оцінюванні у випускника рівня сформованості умінь та навичок, які не передбачають безпосередньої роботи з хворими. Зокрема, студенти повинні вміти діагностувати невідкладний стан, визначити тактику і надання екстреної медичної допомоги, скласти план заходів первинної та вторинної профілактики стоматологічних захворювань, виконати певну медичну маніпуляцію (надання медичної допомоги при гіпертонічному кризі, гострому животі, травмі, отруєнні, непритомності, шоці, вимірювання та оцінка рівня артеріального тиску), виконати по чотири стоматологічні маніпуляції та розв'язати ситуаційну задачу з кожного профільного предмета.

Усі результати оцінювань першої та другої частин іспиту вносяться до індивідуальних протоколів проведення та оцінювання іспиту.

Оцінювання результатів практично-орієнтованого державного іспиту за кредитно-трансферною системою організації навчального процесу здійснюється відповідно до листа МОЗ України від 15.04.2014 р. № 08.01-47/10395 “Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу”[3].

Результат практично-орієнтованого державного іспиту визначається:

- в балах (максимальна кількість балів – 200);
- оцінкою за традиційною шкалою (“5” – “відмінно”; “4” – “добре”; “3” – “задовільно”; “2” – “незадовільно”).

За рішенням вченої ради ВНЗ, результат у балах багатобальної шкали також конвертується у шкалу ECTS.

Усі результати визначаються на основі первинних балів, зафіксованих в індивідуальних протоколах проведення та оцінювання іспиту, що затверджені наказом МОЗ України від 31.01.2005 р. № 53 “Про затвердження Положення про організацію та порядок проведення державної атестації студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації за напрямом підготовки “Медицина”[4].

Бали за першу (другу) частину іспиту визначаються як середнє арифметичне усіх балів, що зафіксовані в індивідуальних протоколах проведення та оцінювання відповідної частини іспиту. Первинні бали за першу (другу) частину іспиту лежать у діапазоні від 0 до 1 й округлюються до 2 (двох) знаків після коми.

Результуючий бал за практично-орієнтований державний іспит визначається як середнє арифметичне балів першої (CA1) і другої (CA2) частин іспиту, помножене на коефіцієнт 200, округлене до цілого значення. Такий результуючий бал є оцінкою студента за 200-бальною шкалою.

Бали за практично-орієнтований державний іспит у 200-бальній шкалі конвертуються у чотирибальну шкалу за нижченаведеними критеріями. Оцінки за багатобальною та чотирибальною шкалами заносяться до відомості екзаменаційної групи.

Від 180 до 200 балів	5, “відмінно”
Від 140 до 179 балів	4, “добре”
Від 101 до 139 балів	3, “задовільно”
100 балів і менше	2, “незадовільно”

Проведений аналіз складання практично-орієнтованого державного іспиту у ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського” МОЗ України показав, що більшість студентів на належному рівні володіють діагностичними прийомами, вміють оцінити результати лабораторних, інструментальних та інших методів дослідження.

Висновки. Проведення державної атестації випускників у формі практично-орієнтованого

іспиту дозволяє повною мірою ефективно оцінити рівень практичної підготовки майбутніх фахівців на посаді лікаря-стоматолога відповідно до кваліфікаційної характеристики та зробити висновки, чи сучасні методи навчального про-

цесу, що спрямовані на активацію пізнавальної діяльності студентів, розвиток клінічного мислення, достатні для досягнення кінцевої мети навчання – підготовки кваліфікованих конкурентоспроможних спеціалістів.

Список літератури

1. Бойцанюк С. І. Досвід проведення практично-орієнтованого державного іспиту на стоматологічному факультеті / С. І. Бойцанюк, М. С. Залізник // Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі : матеріали Всеукр. Х ювілейної навч.-наук. конф. з міжнар. участю, 18–19 квітня 2013 р. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2013. – С. 44–46.
2. Про затвердження Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів “Медицина” і “Фармація” : наказ МОЗ України від 14.08.1998 р. № 251.
3. Лист МОЗ України від 15.04.2014 р. № 08.01-47/10395 “Інструкція щодо оцінювання навчальної ді-

яльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу”.

4. Про затвердження Положення про організацію та порядок проведення державної атестації студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації за напрямом підготовки “Медицина” : наказ МОЗ України від 31.01.2005 р. № 53.

5. Про затвердження Положення про порядок створення та організацію роботи державної екзаменаційної комісії у вищих навчальних закладах України : наказ МОН України від 24.05.2013 р. № 584.

Отримано 22.02.16